

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון ח' ♦ כסלו תשע"ג

ערב שב"ק וישלח

דברי אלוקים חיים מרבותינו הקדושים זיע"א

נסעה ונלכה ואלכה לנגדך שבעיני הבגדים והלבוש יהיו שניהם בשווה, ואילו בשאר ענינים לנגדך, תוכל לילך בדרך אחר ממנו, והשיבו יעקב הילדים רכים, אם כי אני כשל עצמי לא מפחד להתקלקל ע"י הבגדים, אבל הילדים יתקלקלו עי"ז ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם, ויאמר עשו אציגה נא עמך מן העם, וכוננתו היה כדי שיוכלו לפתותו מעט מעט, ויאמר למה זה אמצא חן בעיני אדוני, אין רצוני רק למצוא חן בעיני השי"ת ולא תוכלו לפעול מאומה

(הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע)

שמך יעקב לא יקרא עוד שמך יעקב ר"ל שתהיה בבחינת עקב, אבל יקרא שמך יעקב כי אם ישראל יהיה שמך, ר"ל שבאמת תהיה עובד השם ותהיה במדריגת ישראל מדריגה גדולה, לי ראש, שיהיה לך המוחין גדולים, רק תחזיק עצמך בבחינת עקב בהכנעה אמיתית לפני השי"ת

(אמרי יוסף)

כולל תורת חיים קראלי

בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א
רח' ראב"ד 18 בני ברק

כסא דנחמתא

למורינו הגאון הגדול הנודע לשו"ת
כש"ת רבי **צבי רוזנטל** שליט"א
חתדב"נ דומ"צ וראש כוללינו
על פטירת אביו האי גבורא רבא איש החסד ורודצ"ח
הרה"ח **יעקב שלמה רוזנטל** ז"ל
המקום ינחם אתכם בתוך אבלי ציון וירושלים

לזכר עולם יהיה צדיק

נשמת מרן אדונינו מורינו ורבינו הקוה"ט
רבי **אברהם חיים בן רביה"ק אהרן**
בעל חוקי חיים משומרי אמונים
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

וישלח יעקב מלאכים פרש"י מלאכים ממש, י"ל דידוע מזוה"ק שמכל מצוה נברא מלאך, ונגד השר של עשו עיקר התקנה נגדו, היא קרי"ש להכניעו, וז"ש והיה בית יעקב אש ובית עשיו לק"ש, ר"ת ק'ריאת ש'מע, כמ"ש במגלה עמוקות על פסוק כה תאמרונ לאדני לעשו זה הוא קריאת שמע, ויש לרמז בתבת ממ"ש ר"ת מ'קבלת מ'לכות ש'מים, היינו המלאכים היוצאים מכוונת קרי"ש הוא העיקר להכניע שר של עשו

(תפארת שלמה)

וירא יעקב מאוד ויצר לו ונראה דהנה האדם שבא לו ח"ו איזה יראה גשמיות, צריך להפשיט ממנה ולהדבק ביראת ה' ויעקב אבינו ע"ה רצה להפשיט עצמו מיראה זו של עשו ולא היה יכול כמ"ש וירא יעקב מאוד, וזהו ויצר לו על שהיה ירא מעשו, כי מי שהוא מדבק ביראת ה' בשלימות, אינו מפחד משום דבר, ובטוח בה' יתברך שלא יוכל האדם להזיק לו שום בריה שיש לו חלק יראה, וזהו כי ירא אנכי אותו וע"כ ביקש הצילנו נא וכו'

(אורח לצדיק)

הצילנו נא מיד אחיו מיד עשיו דעשיו הוא הסט"א, הוא מלאך המות הוא יצר הרע, ובקשת יעקב היה הצילנו נא שלא יהיה עשיו אחי, וזה מיד "אחי" מיד "עשיו" שלא יתגלגל שהיצר הרע יהיה אחי שפעמים ח"ו היצר הרע מסית לעבירה, ולעין אדם מראה מצוה, ועל דרך זה מתקרב לאדם ללכוד במהרה לעשות עבירה והבן

(קדושת לוי)

ויזרח לו השמש כאשר עבר את פניאל דאיתא בנועם אלימלך דאם בא לו להאדם איזה פניה ח"ו והוא עוקר מלבו וחוזר להתדבק בעבודה בלתי לה' לבדו, עי"ז נותנים לו מן השמים הארה נפלאה וזה שאמר הכתוב ויזרח לו השמש הוא הארה מן השמים, כאשר עבר את פניאל מלשון פניה, וע"י שעבר והעביר זאת הפניה, זרח לו השמש.

(אדמוה"ז השומר אמונים זי"ע)

שלחני כי עלה השחר וגו' איך הכיר בו יעקב שהוא שרו של עשיו אולי הוא מלאך קדוש, דהרי שאל לשמו ו"ל למה זה תשאל לשמי, אלא ממה שאמר לו שלחני כי עלה השחר וצריך אני לומר שירה, הבין יעקב אביו ע"ה מי הוא ומאיזה צד הוא, ואמר לו באם אתה צריך לומר שירה צריך אני לידע מזה, וכי שאלתי אותך על מעשיך, אם כן ודאי אינך מלאך קדוש, אלא כל רצונך להתפאר במעשיך כדי ללכוד גם אותי ברשת ההתפארות אבל לא תוכל לי.

(כ"ק אדמו"ר זי"ע ב' חוקי חיים)

דברות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א

והנה כתבו הספרים הק' שזאת הפרשה מרמז על אחרית הימים ועל זה אמר יעקב והיה המחנה הנשאר לפליטה באם יבוא עשיו ויכה את המחנה הראשונה, וזה נתקיים בדורות האחרונים, כשהייתה גזירה במדינה פלוני והייתה ההצלה במדינה השניה, וזה שאמרו חז"ל צדקה עשה הקב"ה שפיזרן בין האומות ולא במדינה אחת, וזה ראינו גם בדור האחרון לפני כשבעים שנה, שנחרבה ארצות אירופה בחורבן הנורא, ונשארה עם ישראל בארצות שונות וריווח והצלה עמדה ליהודים ממקום אחר, ובעיקר בארצינו הק' שלא שלטה עליהם יד עמלק ימ"ש הגרמני, וכן עד היום הזה ה' עושה נפלאות בארץ הק' להחיות עם רב עד ביאת המשיח בב"א.

וכן שמענו פעמים הרבה מאת כ"ק אדמו"ר זי"ע משו"א שאמר בשם צדיקים שבזמן הגאולה יהיה ברור וינצלו רק הצדיקים ויראי השם ועיקר ההצלה יהיה בארץ ישראל וכדכתיב ובהר ציון תהיה פליטה וגו' והיה מחזק אותנו תמיד בדברות קודש להתחזק בתורה ויר"ש להיות מהניצלים בעת הגאולה הקרובה שיבוא במהרה בימינו בכלל כל ישראל ברחמים גדולים, ויתקיים בנו הפסוק והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו ועמך כולם צדיקים, נצר מטעי ומעשי ידיו להתפאר

ונחזור לפרשתינו ביעקב ששלח לומר לעשיו "עם לבן גרתי" ופירש רש"י שגרתי בגמטריה תרי"ג, ולומר לו שתריג מצות שמרתי ולא למדתי מעשיו הרעים, ותמהו המפרשים, דמכיון שאמר ששמר תריג מצות מובן שלא למד ממעשיו של לבן, ועוד תימה איך קיים יעקב תריג מצות שרובן נוהג רק בארץ ישראל ובזמן שבית המקדש קיים.

ובאמת הוא פשוט שיעקב אביו לא אמר תרי"ג מצות קיימתי אלא אמר תרי"ג שמרתי שהכונה הוא כמו שכתוב בפסוק, "ואביו שמר את הדבר", שפירוש המתין, כמו כן יעקב שמר לקיימו שבאם יבוא זמן שיוכל לקיימן הוא יקיימם בפועל, ובאמת שגם בזמן המקדש לא היה אפשרות לקיים את כל התריג מצוות מכיון שיש מצוות שהן בתנאי שבאם הוא ישראל לא יוכל לקיים המצוות שעל הכהן לעשותם וגם יש מצוות שלא יתכן שכל אחד יתחייב בהם, וכגון מצות גיטין, ובאם אין לו בכור אין לו מצות פדית פטר רחם וכו'.

ולכן כתבו הספרים ה' שיש כמה אופנים שחשוב אילו האדם מקיים כל המצות שבתורה, האחד הוא המתנה למצות וכו"ל ועוד יש עצה של "לימוד" המצוות וכו"ש ונשלמה פרים שפתינו, שכל העוסק בתורת חסאת ובתורת עולה, הוא כאילו מקיים מצות הקרבת הקרבנות אף בזמן הזה, ועוד יש אופן אם אדם יש בו אהבת ישראל ובכן כגון דא הם חשובים כאדם אחד ולכן כתוב ועמך כולם אז הם צדיקים וכו' וכל אחד מקיים מצוה ששיך לו ונחשבים לכולם כאחד שכולם מקיימים כל המצות שבתורה **המשך בעמ' ד'**

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו ארצה שעיר שדה אדם. המפרשים התקשו להסביר למה שלח יעקב מלאכים לעשיו אחיו, אע"פ שהקב"ה הבטיחו וכמ"ש בפרשה הקודמת (ויצא כ"ח ט"ו) והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך והשיבותיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך, ורש"י הק' פירש על הפסוק "קטנתי מכל החסדים" שנתמעטו זכותי ע"י החסדים והאמת שעשית עמי, לכך אני ירא שמא הבטחתני ונתלכלכתי בחטא, ויגרום לי להימסר ביד עשיו כלומר שאף שאמר יעקב עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים, וכוונתו לומר בזה שלא תוכל לי, כי הברכה שברכו אביו את עשיו, אמר לו כתנאי שזה רק כאשר תריד, כלומר שיעקב לא ישמור את התורה ולכן אמר לו יעקב אבל אני שמרתי תרי"ג מצוות, אבל מ"מ ירא יעקב שמא חטא ויגרום החטא להימסר ביד עשיו, וחטא פירושו שוגג, ואף שמש"כ "כאשר תריד" פירושו במזיד מ"מ פחד יעקב שמא השוגג יגרום גם כן שימסר ביד עשיו.

והרמב"ן כתב: וכבר תפסוהו החכמים ליעקב על זה, ואמרו מחזיק באזני כלב, אמר לו הקב"ה ליעקב, לדרכו היה מהלך והיית משלח אצלו ואומר לו כה אמר עבדיך יעקב, ועל דעתי גם זה ירמוז כי אנחנו התחלנו בנפילתינו ביד אדום כי מלכי בית שני באו בברית עם הרומיים ומהם שבאו לרומא, והיא היתה סיבת נפילתם בידם.

ועוד כתב הרמב"ן שנכתבה הפרשה הזאת להודיע כי הציל הקב"ה את עבדו וגואלו מיד חזק ממני, וישלח מלאך ויציליה, וללמדנו עוד שהוא לא בטח בצדקתו והשתדל בהצלה בכל יכולתו, ויש בה עוד רמז לדורות כי כל אשר אירע לאבינו עם עשיו אחיו יארע לנו תמיד עם בני עשיו, וראוי לנו לאחוז בדרכו של צדיק שנזמין עצמינו לשלושה הדברים שהזמין הוא את עצמו לתפילה ולדורון ולהצלה בדרך מלחמה, לברוח ולהינצל, וכבר ראוי רבותינו הרמז הזה מן הפרשה הזאת כאשר אזכיר עכ"ל.

וגם רבינו בחי" כתב כך שרבותינו תפשוהו ליעקב ממה שדרשו בב"ר מחזיק באזני כלב עובר מתעבר על ריב לא לו, אמר לך הקב"ה ליעקב לדרכו היה מהלך שהיה משלח אצלו ואמר כה אמר עבדיך יעקב, וזה שאמר הכתוב מעין נרפש ומקור משחת צדיק מט לפני רשע עכ"ל.

ואח"כ כתוב עוד הרבינו בחי" בזה"ל: ודע כי יש בפרשה הזאת ביאור למה שאירע ליעקב עם עשיו אחיו, ורמז גם כן לדורות למה שעתידי שיארע לנו תמיד עם בני עשיו, וראוי לנו לאחוז דרכיו של יעקב שהתקין עצמו לשלושה דברים למלחמה לתפלה לדורון למלחמה הוא שכתוב ויחץ את העם אשר אתו וכתוב ויאמר אם יבוא

עשיו וגו', לתפילה הוא שאמר אלוקי אבי אברהם וגו' הצילנו נא לדורון הוא שכתוב סכום מאתיים וגו', וממנו ראה חזקיהו המלך וכן עשה שהתקין עצמו לג' דברים אלו כלפי סנחריב מלך אשור, דכתיב ויתן חזקיהו את כל הכסף, וכתוב ויתן שרי מלחמות על העם, וכתוב ויתפלל חזקיהו לפני ה', וכן אנחנו צריכים ללכת בדרכי האבות להתקין עצמינו להקביל פניהם במנחה ובלשון רכה ובתפילה לפני ה', אבל במלחמה אי אפשר שנאמר השבעתי אתכם בנות ירושלים וגו' שהשביעם שלא להתגרות מלחמה עם האומות עכ"ל.

ולכאורה יש סתירה בדבריהם שמקודם כתבו שיעקב עשה שלא כדין ששלח מנחה לעשיו ואח"כ כתבו שזה לרמז לדורות להתנהג כך.

ואלי יש לומר בפשטות שאין הכי נמי שיעקב לא היה צריך לעשות כך, אבל יעקב רצה ללמד אותנו לדורות, כשאין להם הבטחת ה' להינצל כמו שהיה ליעקב, ואעפ"כ פחד שיצחק שלא יגרום החטא בשוגג, אם כן לדורות צריכין לעשות כמו שיעקב ע"ה עשה ולכן כתבה זאת התורה לרמז לעשות כן לדורות וזה לימד אותנו יעקב שאע"פ שהוא לא היה צריך לעשות את, ומכ"ש הרמב"ן והרבינו בחי" מ"מ לדורות צריכים להתנהג כמו שיעקב נהג עם עשיו, וכמ"ש הרמב"ן והרבינו בחי". וכן כתב רבינו הק' הרבי ר' אלימלך זי"ע בספרו הק' נועם אלימלך בזה"ל: כה תאמרו לאדוני לעשיו, הנה התורה הקדושה מלמדת אותנו איך להתנהג בגלות המר הזה אשר אנחנו נתונים תחת יד האומות ואנחנו מוכרחים לקבל הגלות באהבה עד שירחם ה' עלינו ויגאלנו גאולת עולם במהרה, ובעוד שאנחנו בגלות המר אנחנו מוכרחים להיות נכנעים לפניהם ולקוראם אדונים וזהו שכתוב "כה תאמרו ולאדוני לעשיו", ר"ל שתקראו אותו אדון בדברם עמו, ואז כאשר יוסיף להרע לכם יותר מן הראיה במיסים וארנונות גדל יהיה בידם, וע"י זה ירחם ה' עלינו כי די לנו בזה שאנחנו נכנעים לפניו וחולקים לו כבוד עכ"ל.

ובאור החיים הק' כתב בלשונו הק' ובדרך רמז יכוין הכתוב לרמז ג' זמנים שישתנו בהם בני עשיו האחד יהיו יעקב ועשיו במידת האחוה, והוא אומר עשיו אחי וזה היה עד עת החורבן, והדם שהיה זמן שהיה אדום תחת יד ישראל, זה היה זמן מועט, והשני מזמן שנחרב הבית עד עת קץ שעשיו במעלה גדולה ואין מעלת ישראל ניכרת לפניו, והוא שרמז באומרו ארצה שעיר בפת"ח תחת האל"ף להראות מדריגה עליונה, והשלישי בימים המקווים לנו שתהיה אדום ירשה, והוא אומר שדה אדום כשדה תיחרש עכ"ל הק'.

פלפולא דאורייתא

הרב ברוך רוזנטל הי"ו

בית שמש

דעת הקצוה"ח (סימן רמ"ג ס"ח) דאם יש הפסד ממון לאדם הזוכה א"א לזכות עבורו ומשום דזכין לאדם אמרינן ולא זכין מאדם, ולהכי לא מהני זכיה להפריש חלתו של חברו דאף דהוי זה זכיה מכ"מ הוי זה זכין מאדם ולא מהני, אך דעת התרוה"ד הוא דמהני זכיה להפריש חלתו של חברו דזכין מאדם נמי אמרינן.

וצ"ב בסברת הקצות דלא מהני זכין מאדם דהא נחלקו הראשונים בגדר הזכיה דדעת רש"י (גיטין ט') דזכיה אינה מטעם שליחות, הקצוה"ח (סימן ק"ה ס"א) כותב דזכיה מטעם שליחות אך לא משום אגן סהדי שאם היה יודע היה עושהו שליח אלא דגזירת הכתוב היא שיהא הזוכה לאחר מהני ובשלמא לצד דגזירת הכתוב הוא דמהני זכיה, ניחא שפיר מה דזכין מאדם לא אמרינן ומשום דאפשר דחידוש התורה דזכיה מהני זהו רק באופן דליכא הפסד ממון לאדם הזוכה אך בכה"ג דאיכא הפסד ממון לאדם הזוכה, אף דהוי זה זכות בשבילו, לא חידשה תורה את דיני הזכיה, אך לצד הזכיה הוי מטעם שליחות דאגן סהדי דעשהו שליח א"כ מה נפק"מ איכא בין זכין לאדם ומאדם והא אף בזכין מאדם איכא האי אגן סהדי דאם היה יודע היה עושהו שליח ואמאי לא מהני זכין מאדם.

אך הקצות הוא הסובר דגזירת הכתוב הוא דמהני זכיה וא"כ אפ"ל בהא פליגי הקצות והתרוה"ד דהקצות לשיטתו בגזירת הכתוב הוא דמהני זכיה ולהכי לא מהני זכין מאדם דחידוש התורה הוא רק בזכין ל'אדם ולא מ'אדם, אך התרוה"ד סובר דזכיה מטעם שליחות הוא דאגן סהדי דעשהו שליח ולהכי מהני נמי זכין מאדם דהא שייך ביה נמי האי.

ופדיון הבן האם מהני בהו זכיה, הנה נחלקו האחרונים האם מהני שליחות בפדיון הבן, דעת הרמ"א (יו"ד סימן ש"ה ס"ו) דאי אפשר לפדות ע"י שליח, אך דעת הש"ך והט"ז דאפשר לפדות ע"י שליח, וא"ה לדעת הרמ"א דאי אפשר לפדות ע"י שליח ה"ה שלא מהני זכיה בפדיון הבן, דהטעם שלא מהני שליחות בפדה"ב מבואר בערוך השולחן (יו"ד זימן ש"ה סק"ו) משום דהוי פדה"ב מצוה שבגופו דלא מהני בהו שליח ולפ"ז ה"ה דלא מהני בהו זכיה דהא לא עדיפא זכיה משליחות (ועכ"פ לענין מצוה שבגופו) ולדעת הש"ך והט"ז מהני בהו זכיה וכמו דמהני בהו שליחות.

הפדיון נותן לכהן תמורת הבן וע"י נתינת דמי הפדיון נחשב הבן כממונו של הכהן, ואע"ג שאין הוא ממונו של הכהן לענין שיהא יכול לשעבד בו או לענין שאר זכותים שיש לו לאדם בממונו מכ"מ נחשב הבן ממונו של הכהן, עכ"פ לענין שיהא חייב האב בפדיונו, ומוסיף הגר"נ דלפ"ז צריך שיהא לאב כוונת קנין ואם נתכוין בהדיא לתת הדמים במתנה בעלמא ולא בדרך קנין לא יצא ידי"ח המצוה.

ולפי דברי מרן הגר"נ חשבתי לומר דאפשר דאף הקצות יודה דמהני זכיה בפדה"ב ואין זה בגדר זכין מאדם משום דלדברי הגר"נ הוצאת המעות לפדיון הבן אין הוא הוצאת ממון גרידא מהאב דהאב מקבל תמורת הכסף את בנו והוי זה כמקח וממכר, וא"כ אפשר דרק בתרומה שהוי זה הוצאת ממון גרידא וקודם שהפריש היה הפירות נמי של הישראל (אלא שהיתה בהם קדושה) א"כ הוי זה זכין מאדם ולא מהני הזכיה אך הכא בפדה"ב שמקבל האב את בנו תמורת הכסף א"כ אפשר דבהא יודה הקצות דמהני הזכיה.

ובגוף המחלוקת בין הקצות והתרוה"ד לגבי זכין מאדם אפשר דאף התרוה"ד סובר דזכין מאדם לא אמרינן, ומשום דהתרוה"ד איירי התם לגבי הפרשת חלה והנה אפשר לחקור בהפרשת חלה ותרו"מ האם קודם הפרשת העיסה או הפירות הוי העיסה והפירות ממנו של הכהן אלא שהישראל ע"י ההפרשה הוא רק מברר את חלק הכהן, ואו אפ"ל שקודם ההפרשה הוי כל העיסה והפירות ממנו של ישראל ורק אחר ההפרשה נהיה זה ממנו של הכהן.

ולפ"ז לצד שגם קודם ההפרשה הוי זה ממנו של הכהן והישראל רק מברר מהו חלקו של הכהן נמצא דאין ההפרשה הוצאת ממון מידי הישראל, דגם קודם ההפרשה היה זה ממנו של הכהן וא"כ אפשר דבהא פליגי הקצות והתרוה"ד, דהקצות סובר שקודם ההפרשה הוי כל העיסה ממנו של הישראל, וא"כ הוי ההפרשה הוצאת ממון מהישראל ולהכי הקשה על התרוה"ד על התרוה"ד דלא מהני בהו זכיה דזכין מאדם לא אמרינן, אך התרוה"ד סובר דגם קודם ההפרשה הוי זה ממנו של הכהן ולהכי מהני בהו שפיר זכיה דאין הוא מוצאי ממון מהישראל דגם קודם ההפרשה לא היה זה אלא ממנו של הכהן אך לעולם גם התרומת הדשן סבירא ליה דזכין מאדם לא אמרינן.

אך יש מהאחרונים הסוברים דמה דלא מהני שליחות בפדיון הבן לדעת הרמ"א זהו רק בכהאי גוונא שהשליח פודה את הבן מכספו שלו, אך איכא דהשליח פודה את הבן עם כספו של האב, אף הרמ"א דמהני שליחות, ומשום דסובר הרמ"א דפדה"ה הוי כצדקה, וכמו שבצדקה לא מהני מה שחבירו יתן בשבילו צדקה, אלא צריך שהאדם יפריש מכספו שלו לצדקה, ה"ה הכא בפדיון הבן צריך שהאב יפריש מכספו שלו ליתן לכהן ולא מהני מה שאחר יתן בשבילו, ולדעה זו לא מהני זכיה בפדה"ב באופן שפודה את בן חבירו עם כספו שלו, אך באופן שיקח את כסף חבירו ויתנהו לכהן בשביל פדיון בן חבירו מדין זכיה (היכא דהוי זה זכות בשבילו) שפיר מהני הזכיה (כן באופן שיזכה את כספו שלו לאב ואח"כ יקח כסף זה ויתנהו לכהן בשביל פדיון בנו דמהני ומשום דהוי זה מכספי האב).

אך לכאורה תליא זה במחלוקת הנ"ל האם מהני זכין מאדם דהא הכי הוי זה נמי זכין מאדם וא"כ לדעת הקצות הסובר דזכין מאדם לא אמרינן, אם הכי דהוי נמי זכין מאדם לא מהני הזכיה, ולדעת התרוה"ד הזכין מאדם נמי אמרינן מהני זכיה בפדה"ב.

אך נראה דאף לקצות מהני הזכיה בפדה"ב דהנה נחלקו הפוסקים בגדר מצות פדה"ב רש"י (בכורות דף נ"ה ע"א) וכן הריב"ש (שו"ת סימן ת"ז) סבירא להו דהמצוה הוא הנתינה ולא ההפרשה וכל זמן שלא נתן המעות לכהן לא קיים האב מצות הפדיון, אך הרשב"א (שו"ת סימן י"ח) והרדב"ז סבירא להו דמצות הפדיון אינה נעשית ע"י הנתינה אלא עצם ההפרשה הוא המצוה ובמעשה ההפרשה כבר קיים האב מצות הפדיון ודין הנתינה הוא דבר נפרד ואין זה מחלק המצוה אלא הוא כדין שאר מתנות כהונה דצריך שיתנהו לכהן.

אך מרן הגר"נ גשטטר זצוק"ל (להורות נתן ח"ז סי' פ') מבאר את גדר מצות פדיון הבן באופן מחודש, דמצות הפדיון הוא הנתינה אך אין הוא נתינת מתנה לכהן כמו שאר מתנות כהונה כגון זרוע לחיים וקיבה שאינן אלא מתנה בעלמא, אלא שדמי

הליכות חיים

בענין זמן תפילת שחרית (א)

בפרשתנו ויאמר שלחנו כי עלה השחר ופרש"י והגיע זמני לומר שירה, ולכך נעסוק בעניני זמן תפילת שחרית זמן א' מעלות השחר יוצאים בדיעבד כל מצוות היום, וכן תפילה, אמנם נחלקו המג"א והגר"א מתי עלות השחר, שלפי המג"א משעה שהבריק השחר בנקודה אור ולהגר"א משהאיר המזרח ולפי הפר"ח מתפללים אף לכתחילה וכמו התמיד ששוחטים לכתחילה בזמן זה.

ובזה יש לעורר דעות השחר שמוזכר בלוחות, אי אפשר לסמוך לקולא בשום דבר, ואף להמג"א אינו יוצא ידי חובת תפילה ובמציאות אין רואים שום נקודת אור בזמן הזה (שהוא מחושב 90 דק' קודם הנץ ולפי מעלות) אלא מה שיש לסמוך הוא על הזמן השני שהוא 72 דק' קודם הנץ בימים בינוניים.

זמן ב':

מהזמן של יכיר עד הנץ אפשר שאין למחות ביד הנוהגין להקל דיש כמה פוסקים שס"ל אף לכתחילה אפשר להתפלל, ובמקום שאין מנין אח"כ, דעת המג"א נוטה שיעדיף להתפלל במנין מאשר ביחידות בזמן אחר (וצ"ע אף לדעתו דאולי בזמן הנץ עדיף דהיא מצוה מן המובחר)

זמן ג':

בגמ' ברכות ט' מצוה להתפלל עם דמדומי חמה דהיינו שמצוה מן המובחר להתפלל בזמן הנץ, וכן במעריב י"א שמצוה להתפלל סמוך לשקיעת החמה (ועכ"פ מפלג המנחה) ונחלקו הפוסקים אם יש ערים במזרח (כמו ב"ב) האם העיקר הוא הנץ המישור או נץ הנראה, כי בקרי"ש יש ראשונים (תו"ס יומא ל"ז בשם ר"ת) שס"ל שאין לקרוא קודם הנץ ויש דס"ל שאף בדיעבד אינו יוצא אמנם ע"י אגרות משה (יו"ד ח"א סי' ק"יט) שסובר כדעת ר"ת שיוצא בדיעבד.

לכן אפשר שנכון ק"ש אחרי הנץ המישור דזה י"ל שכו"ע מודו דהוא הנץ העיקרי, דרק בתפילה דכתיב יראוך עם שמש, אשר יש צד לומר דהוא הנץ הנראה, משא"כ בשאר מצוות, ובלאו הכי נראה מרוב הפוסקים שנץ הנראה הוא העיקר לגבי תפילה והחזו"א סובר ששניהם טובים, וגם י"א שעד זמן מועט אחר הנץ הוא כמתפלל עם השמש [וכמו במנחה חצי שעה לפני השקיעה או אפילו מפלג המנחה גם כן שפיר דמין ולכן המנהג הנכון יותר שלא להתפלל בנץ המישור אלא בנץ הנראה

אבל קודם הנץ לדעת השו"ע התפילה היא רק בדיעבד ומכל מקום את יש ציבור שמתפללים קודם הנץ, ואם ימתין יתפלל ביחידות, בוש"ת פרי יצחק ועוד סוברים שעדיף להתפלל בציבור כי יש פוסקים הסוברים (ריו"ו הבי"ח ועוד) דסוברים שלכתחילה יכולים להתפלל משיכיר את חבריו וצ"ע למעשה.

זמן ד':

מהנץ עד די שעות הוא זמן תפילה וידוע שיש ב' שיטות בחישוב השעות זמניות, דעת המג"א מחשבים מעה"ש ולדעת השו"ע והגר"א מחשבים מהנץ (עד השקיעה) וכתבו כמה אחרונים שלגבי התפילה דרבנן אפשר להקל בזמן השני (אבל כמובן שלא יאחר זמן קרי"ש וגם לכתחילה, גם לכתחילה צריך לקרוא ברכות קרי"ש עם קרי"ש בתוך זמנה)

ויש פוסקים שחידשו שהעיקר הוא שעות שוות, והיינו שבכל פעם הזמן שווה ויש בזה ב' דרכים א. ב שעות שוות קודם חצות הממוצע ב. ב שעות קודם החצות של אותו יום (ובימים אלו הוא בערך 9.20) והרבה צדיקים היו סומכים על זה לגבי זמן תפילה דווקא.

המשך בשבוע הבא

המשך דברות קודש מעמוד ב'

ועל פי זה יובן העובדא שבגמרא במסכת שבת (דף ל"א) עם שמאי והלל מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו גיירנו על מנת שתלמדנו כל התורה כולה כשאינו עומד על רגל אחת, דוחפו (שמאי) באמת הבנין שבידו, בא לפני הלל אמר ליה, דעלך סני לחברך לא תעבד זו כל התורה כולה, ואידך פירושא הוא זיל גמור עכ"ל, הוא תמוה דהגר רצה להתגייר ולחסות תחת כנפי השכינה ומה ראה לשנות כזה ולומר על מנת שתלמדנו כל התורה על רגל אחת, וגם תמוה מה שאמר לו הלל ואידך זיל גמור, הלוא הוא ביקש ממנו שילמדו כל התורה על רגל אחת, ויבואר על פי שכל לעיל שאי אפשר לקיים כל התורה כולה באדם אחד דאם הוא אינו כהן אינו יכול קיים מצוות שבכהונה וכו' אם שכל אחד נהנה משל חבריו, ע"י אהבת ישראל ונחשבים כאיש אחד כולם, ועוד יש תקנה ע"י לימוד התורה והעוסק בתורה עולה כאילו הקריבו וכו"ל, וגם יש תקנה ע"י ההמתנה לקיים המצוה וכו"ל, ועוד תקנה ע"י גלגול, שהגלגול השני יהיה כן כהן ויקיים מצות כהונה, ולכן הגר הזה שאמר על רגל אחת הכוונה היה שיקיים כל התורה בגלגול זה וזה נקרא רגל אחת, שלא יצטרך לבוא בגלגול שני, ולכן אמר לו הלל שיקיים מצוה ואהבת לרעך כמוך וכיון שיהיה אהבה בינו לכל ישראל נחשבים הם כגוף אחד בקיום המצוה, ועוד אמר לו הלל ואידך זיל וכו' ר"ל שיש לו עוד עצה ותקנה "זיל גמור" שיל ללמוד דיני התורה ועל ידי עסק התורה יוכל לקיים כל התריג מצות שהלימוד נחשב כמקיים המצות בפועל, ואפשר לומר הא דלא אמר שימתין במחשבה שיבוא הזמן שיוכל לקיימם וכמ"ש לעיל הפירוש "ושמרת"י" שאמר יעקב דהיינו שימתין במחשבה שיבוא הזמן שיוכל לקיימם, כי הגר הזה רוצה על רגל אחת לקיים בפועל ולא ע"י מחשבה ולכן נתן לו שני עצות אחד ע"י אהבת ישראל שכולם עושים המצות בפועל ויהיח כמו שהוא עשה זאת בעצמו בפועל וגם העצה השניה "זיל גמור" שזה גם כן עשייה שעקמת פיו ושפתיו הוי מעשה וכמ"ש חז"ל.

וגם אפשר לומר שגם שמאי שדוחפהו באמת הבנין, היתה הכוונה שילך ללמוד שאמת הבנין מרמז על תורה וכמ"ש וכל בניך לימודי השם, וחז"ל אמרו אל תקרא בניך אלא בוניך, כלומר כשעוסקים בתורה זהו בנינו של העולם וכל קיומו, וכמו שכל אם לא בראתי יומם ולילה חוקות שמים לא שמתי והגר הזה לא הבין כוונת שמאי וחשב ששמאי דוחפו, עד שאמר על שמאי שרצה לטורדו מן העולם ע"ש בגמרא, אבל הלל אמר לו בניחותא והבין שעליו לקיים מצות אהבת ישראל, או שילך ללמוד תורה "זיל גמור" ודו"ק

ונלך ונשובה לתרץ מה שאמר יעקב תרי"ג מצות שמרתי וגו' כלומר שיעקב אמר שקיימתי תרי"ג ע"י השמירה דהיינו הציפיה שאוכל לקיים בפועל ממש, אבל העצה של לימוד התורה אמר יעקב שלא יכלתי לקיימו מכיון שהרשע לבן לא נתן לו ללמוד, וזה שאמר ולא למדתי, משום מעשיו הרעים שלא נתן לו זמן ועת ללמוד, כי הוא טורדו בעסק המרעה של הצאן, ולכן כתוב במדרש שיעקב עסק אך ורק בט"ו מזמורים שבתהילים (קל ל') ויה"ר שנוכל לקיים כל התרי"ג מצות שבתורה בפועל ממש, וע"י העצות הנ"ל להיות יגע בתורה ובמצותיה וע"י אהבת ישראל, וע"י זכרה להגאולה השלימה, וכמו שכל האוה"ח הק' שרק בזכות התורה שנקראת תורת משה, ומשה יהיה הגואל האחרון והא יבוא רק אם נעסוק בתורה לשמה ובקיום מצותיה בקדושה וטהרה ויה"ר שנזכה לזה בקרוב ממש מתוך רחמים וחסדים מגולים אמן.

מוסדות קראלי בארה"ק

בנשיאות כ"ק מן אדמו"ר שליט"א

ברכת מזל טוב

לידידינו החשובים אשר השמחה שרויה במעונם
הר"ר יהודה צבי פייג הי"ו לנישואי בנו
הר"ר אשר זעליג חנון הי"ו לנישואי הבת
הר"ר יעקב חנון הי"ו להולדת הבן
הר"ר יוסף ברוך לרר הי"ו להיכנס בנו לעותומ"צ
הר"ר משה סיני וורצברגר הי"ו להיכנס בנו לעותומ"צ
יה"ר שירונו רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצ"ח
המאחלים מקרב לב
רבנן ותלמידיהון הנהלת המוסדות